Tekst 6: De 'Homo religiosus' (vervolg):

Samenvatting

1. De Homo Religiosus en Mysteriereligies

Deze tekst onderzoekt de religieuze mens (homo religiosus) niet als een aanhanger van een abstract dogmatisch systeem, maar als iemand die het heilige en de transcendentie direct ervaart in het dagelijks leven. De auteur schetst de ontwikkeling van de godsdienstwetenschap via denkers als Nathan Söderblom (animisme, dynamisme en veroorzakersgeloof, Rudolf Otto (het numineuze en huiveringwekkende), Gerardus van der Leeuw (het heilige als levenskracht en macht) en Mircea Eliade (hiërofanieën waarin het heilige zich manifesteert). Bijbels gezien wordt de homo religiosus gekenmerkt door het ontvangen van Gods Geest of levenskracht, waarmee gewone gelovigen - zoals profeten, zonen en dochters - in de diepte van de werkelijkheid schouwen.

Als illustratie van de antieke mysteriereligie analyseert de tekst het Gilgamesj-epos. Gilgamesj's zoektocht naar onsterfelijkheid bij Utnapisjtim is te begrijpen als een inwijdingsweg door de nachtelijke en occulte gewesten van het dodenrijk. Deze tocht verbeeldt het mysterie van de herleving van het oer-leven uit de doodswateren. De auteur trekt hierbij een parallel met de christelijke theologie: Jezus' nederdaling ter helle en verrijzenis sluiten aan bij deze antieke mysterietraditie, maar bieden een definitieve, niet-omslagbare verlossing.

2. Macht, Sacrale Ordes en de Goddelijke Bedrieger

In de antieke wereld berustte de gehele maatschappelijke en politieke orde op een sacrale basis. Dienstbaarheid (zoals slavernij) en het koningschap bezaten een religieuze dimensie en bemiddelden tussen de aarde en de onderwereld. Figuren zoals de Romeinse Dis Pater en tradities rond de Vesta-cultus tonen hoe aardse rijkdom en macht intrinsiek gebonden waren aan de onderwereld.

Deze kosmische krachten vertonen een typisch demonisch karakter: een "harmonie der tegengestelden" waarin heil en onheil, liefde en haat onvoorspelbaar in elkaar omslaan. Dit duistere aspect wordt verbeeld door de 'goddelijke bedrieger' of trickster (zoals Hermes, Pandora, Ea of Varuna), die de mens via dubbelzinnige gaven verleidt of in de dood lokt.

3. Occultisme, Magie en Paranormale Fenomenen

Het derde deel behandelt de structuren van occultisme en paranormale verschijnselen:

- *Egregoren* (groepsoccultisme): Oorspronkelijk verwees de term in het apocalyptische Boek Henoch naar gevallen engelen ("wakenden") die zich met aardse vrouwen verbonden. In het hedendaagse occultisme duidt een egregoor op een 'groepsziel' of een krachtig gedachte-product dat ontstaat wanneer een groep intensief dezelfde intentie of verbeelding deelt.

- *Sensitiviteit en het Zielenlichaam*: De menselijke ziel beschikt over een ijlstoffelijk of subtiel 'astraal' zielenlichaam (het diepte-onbewuste). Bij sensitieve of helderziende personen dringt de informatie uit dit zielenlichaam door tot het bewustzijn. Het zielenlichaam werkt zowel passief (als spons voor omgevingsenergieën) als actief (zoals bij het "kwade oog" of beïnvloeding op afstand).

- *Telepathie en Sjamanisme**:*** Telepathie is een directe waarneming die ruimte en tijd overstijgt ("ik ben daar waar mijn hart is"). Het sjamanisme is een eeuwenoude instelling waarin de sjamaan in trance reist naar de 'andere wereld' om verloren zielen te herstellen, zieken te genezen of de gemeenschap te beschermen.

4. Lichaam, Geest en Spirituele Dynamiek

Tot slot ontleedt de auteur de wisselwerking tussen taal, lichamelijkheid en de Geest:

- *Het Machtswoord en de Mythe*: In sacrale tradities is het uitgesproken woord geen loutere klank, maar een actieve levensenergie (machtswoord) die de werkelijkheid vormgeeft. Een mythe is in essentie het herhaaldelijk uitspreken van een exemplarische oerdaad, waardoor die oorspronkelijke kracht weer tegenwoordig gesteld wordt (zoals bij de eucharistische consecratie).

- *"Vlees" versus "Geest"*: Tegenover heidense vruchtbaarheidsreligies stelt de Bijbel het fundamentele axioma van "vlees" (ondermaatse, vleselijke levenskracht) tegenover "Geest" (Gods eeuwige levenskracht). Wie zaait in het vlees oogst verderf; wie zaait in de Geest ontvangt eeuwig leven.

- *Maagdelijkheid en Zielsverhuizing**:*** Maagdelijkheid (bios angelikos) vormt een bewust vooruitlopen op het verrezen, engelachtige leven waarin het vleselijke huwelijk overstegen is. Ten slotte verduidelijkt de tekst dat primitieve opvattingen over zielsverhuizing vaak niet op het verhuizen van de individuele ziel slaan, maar op het overgaan van 'zielenstof' of energetische levenskracht